

SETMANARI REPUBLICÀ AUTONOMISTA

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
PLAÇA D'EN PERPINYÀ, 25

Sotscripció: Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.
ANUNCIS, INTERCAL'LATS I REMITITS
Preus convencionals

Comentari polític

Les noves Corts

Els desordres públics ocorreguts aquests últims dies en moltes capitals d'Espanya i una d'elles la bella Màlaga que a mi em dona pa, han distret els comentaris i discussions polítiques que giravoltaven a l'entorn de la dissolució de Corts, qual decret firmà el nostre monarca —l'immens Unamuno li regateja la *arquía*— llençant —diuen— la frase «Consti que no em tremola el pols» que els diaris incolors espanyols han comentat com una felicitat coincidència entre el rei i el poble.

Han començat ja els preparatius de campanya electoral i es renoven les promeses al poble i les activitats, que dormitaven en un *dolce far niente* deliciós, desperten i es posen en moviment a la cerca del sufragi popular.

Es parla de la neutralitat electoral del govern, que assistirà a les eleccions com un espanta-ocells providencial i, fent-se calendaris sobre el resultat numèric dels comicis, se suposa un triomf per a les candidatures esquerranes.

Opinions autoritzades, que nosaltres compartim, suposen que la constitució de les futures Corts serà, poc més o menys, la mateixa que la de les pretèrites; els mateixos homes de la dreta i els mateixos representants de l'esquerra; aliances transitories entre els afins per a aconse-

guir una votació bona; compensacions en una altra votació... La mateixa majoria de diputats per conveniència, per luxe o per herència i un banc blau, barreja de concupiscències i nul·litats.

Una qualitat diferent tindrà el nou Parlament i és que els representants dels districtes on votarà el poble amb plena consciència dels seus actes — casi tots els districtes catalans, valencians i asturians — hi aniran amb més obligació i sacrifici que abans: no podran, com abans, deixar de complir els seus deures; hauran d'actuar fermament, tal com els dicti la idea en nom de la qual hauran arribat allí dalt. I això serà perquè en el transcurs de l'última legislatura el poble ha après a exigir el que li pertoca i ha sabut rebel·lar-se contra els seus butxins i explotadors.

La forta martellada que en la consciència popular ha donat la Guerra Europea, retruny per tots els indrets, manifestant-se arreu en desitjos d'independència i llibertat i fins els pobles més baldats, com Espanya, senten les idees amb més intensitat que abans de la gran tragèdia. I això ha sigut el començament de una nova era.

Per çò el nou Parlament, malgrat estar format pels mateixos homes, serà ben diferent de l'antic. Desapareixeran les majories absolutes i les minories s'agruparan en dos bàndols contraris: esquerres i dretes. Uns, defensaran les reformes de la Constitució i els drets dels ciutadans, atacant l'actual estat de coses causat

per les baixes passions i ineptituds dels partits turnants; l'altre partit — el reaccionari — procurarà sostenir els puntals tremolosos de la monarquia; defensarà, com sempre, a les grans empreses, els egoismes de les quals ens han portat a l'actual estat de agitació; aprovarà les últimes represions, votant en contra de l'amnistia i farà la revolució des de dalt, per a veure si pot aturar la de baix.

Però en les noves Corts hi haurà una força indecisa, en situació ben violenta: els regionalistes. Cap on se decantarán?... Per una banda, ells són els representants de la plutocràcia, dels interessos creats; els autors del *delateu*; els infidels a l'Assemblea de Parlamentaris; ells, quan varen veure que aquest moviment portava imminent el canvi de règim, varen acollir-se al Palau de Orient per a sostenir el més corcat que hi ha a Espanya; ells representen les classes conservadores, la gent que en diuen d'ordre. Però, per altra banda, diuen no haver abjurat del programa de l'Assemblea i portar l'intenció de presentar a les Corts un projecte de reforma de Constitució; a més, en Cambó va dir que en els presents moments una revolució era conservadora i va gallejar de que disposava de 300,000 homes a Barcelona, quan convingués.

Si les Corts se fan Constituents, què farán els regionalistes que hi ha al Govern? Votarán les reformes que es presentin, exposant-se a que el mateix personatge que els va cridar al Palau els tregui d'ell a punta-

FERRER

SASTRE

Ex-tallador de la Sastreria New-York

PELAI, 34, 1.º, 2.º : BARCELONA

L'especialitat d'aquesta casa consisteix en el bon gust en els genres, en el tall perfeccionat i en la confecció acurada

Acadèmia de Tall i Confecció

Directora

Dolors Colomer de Lleget

Professora titular amb nota brillant en l'Escola Provincial de Tall de Barcelona

TALLER de MODISTERIA

en color i blanc

a càrrec de la mateixa Directora

Classes a hores convingudes

Dematí, tarde i vespre

Sant Roc, 10, 1.º : Granollers

Café i Restaurant

de la

Estació de M. Z. A.

a càrrec de

Manuel Argemí

Se serveixen coverts des de 2 50 pessetes

Vins i licors de totes classes

Servei a domicili : Preus convencionals

Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL

en tot temps de l'any

des de peu? Aniran contra la reforma constitucional, traicionant fins als seus amics?...

A la consciència d'ells va el què fassin o deixin de fer, però que es recordin de que en aquelles hores decisives no hi valdrán ni vacil·lacions ni mitges tintes. O amb els representants del poble o en contra d'ells.

ESTEVE SARROCA

Entre uns i altres...

Fa més d'un any que un estol de joves, no bregats en lluites ni corromputs encare per les velles arts polítiques, ens aplegarem, plens d'entusiasme, sota una bandera de combat i, moguts pel més pur idealisme, crearem RENOVACIÓ.

El nostre propòsit era la lluita acèrrima contra la corrupció regnant de l'esperit de ciutadania; contra l'absoluta manca d'ideals de blancs i negres; contra les arts caciquistes, les idolatries d'homes i la negació de doctrines. El nostre programa era la República, l'autonomia catalana i l'igualtat social.

Cridarem al costat nostre a tots els que sentien fervents aspiracions de renovació política; a tots aquells que no estaven encare completament podrits pel contacte dels desertors i dels tarats; als que mil voltes havien arbolat la bandera de revolta contra els procediments innobles de les diverses capelletes de la vila i que estaven retrats a casa seva creient-se fracassats en llur empresa heròica, i a tots demanarem l'ajuda per a aixecar la decalguda espiritualitat republicana, per a establir idees lliberals i definides enfront dels senyors feudals que es presentaven davant del poble sobre un pedestal de vanitats o sobre els profits innobles i repartits de la política pràctica.

Havem trait nostre programa?

Fins ara, crec que no; però avui estem en els moments decisius de nostra vida política. Som a l'hora de claudicar, traint nostres principis, enterrant nostres aspiracions, o d'afirmar-les una volta més amb tota l'energia que cal.

La repugnant política de capelletes es proclama de nou a la llum del dia i els que ens

criden amb ells, per a les properes eleccions, ens criden en nom dels odis i de l'ambició, en lloc de fer-ho en nom dels ideals, als quals cínicament donen el nom de *romanticismes utòpics, restringits idealismes, vells i rancis convencionalismes, prejudicis que poden entorpir la tasca* i altre per l'estil.

Entre aquests que sense vergonya enlairen la bandera de l'immoralitat política i els d'enfront que segueixen exercint les seves maquinacions caciquistes d'un poble a l'altre i d'una masia a l'altre, nosaltres no tenim manera de triar. Tant repugnant trovem als uns com als altres. Tant porca l'actuació subterrània dels d'un costat, com la franquesa cínica dels de l'altre.

Aniriam plens de coratge a la propera lluita electoral coaligats contra les organitzacions aburgesades de la Lliga Regionalista, si enfront d'ella es presentés una candidatura d'ideals nobles, definits i democràtics, però sota els plecs d'una bandera que sols representa la desmoralització política, la batalla descarada a tota mena d'idealismes, no podem anar-hil

Quan els vells partits dinàstics jauen aquí soterrats sota la llosa amb que els cobrí una justa revolta de l'esperit popular i llurs restes són devinguts despreziables comparses feudataris d'uns i d'altres, nosaltres, els republicans, tenim de venir a ressucitar-los o a col·laborar a la seva resurrecció? tenim de sortir a aixecar la pesada llosa i fer ressorgir la vella dinastia dels Ferratges, Través i *Pericos de los Pelotes*?

Es altament vergonyós que en els moments en què les institucions monàrquiques es troven més desacreditades i comencem a veure al carrer i a les llars els efectes criminals del desgovern dels homes que la volten, hi hagi qui, en lloc de fer ressonar la protesta més enèrgica i sorollosa, es declari feude d'aquesta monarquia i pretengui cooperar al triomf d'un candidat de la pandilla odiosa que té arruinada Espanya, esclavitzada Catalunya i afamat al poble.

Mil voltes no! Els idealismes s'imposen are més que mai, quan per ells es lluita a tot el mon, quan per ells milers de màrtirs vessen la seva sang, quan per ells hi ha qui sofreix persecucions i empresonaments. En canvi, per nostres *importantíssimes necessitats polítiques*, per nostres conveniències personals, per nostres passions migrades i per nostres batalles *gegantesques*, quants hèrois s'han alçat? quants màrtirs han caigut?

F. MONTAÑA

Amunt els cors!

Dissabte passat, així que va haver se acabat el concert de l'«Orfeó Granollerí», que ressenyem en altra part, va confirmar-se la veu d'alarma donada per nosaltres aquell mateix dia. Quan encare a la sala de «La Unió Lliberal» hi quedava nombrós públic, va produir-se un espectacle que ens ha revoltat i que ha posat en descobert el desagraiment i la maldat dels uns i la tonteria inconcebible dels altres. El mestre Llobet, que per durant més de dos anys ha compartit, amb el seu cosí i expresident de l'«Orfeó», senyor Bassas, la més odiosa dictadura a «La Unió Lliberal», va aparèixer rodejat de molts orfeonistes que, seguint els seus concells, se n'anaren de la casa que els ho ha donat tot, tot!, intentant emportar-se'n la Senyera i els papers de música que havien servit per al concert. A la poca estona, el propi senyor Bassas, contra del qual pesen sèries acusacions per la seva actuació al devant de l'«Orfeó», arengava als orfeonistes que havien sortit de «La Unió Lliberal» per a anar-se'n a l'anomenada «Joventut Nacionalista», en el local que aquesta entitat té a la plaça del Bestiar, damunt del Cafè de can Sinia.

L'endemà, tots els elements reaccionaris de la vila; tots els enemics de «La Unió Lliberal», exterioritzaren el seu odi a aquesta associació, formant el quadro a l'entorn dels que, si en la seva història no hi tinguessin altra taca, hi tindrien la d'un acte reprovable com el del dissabte a la nit.

No hem de divagar davant d'un fet com el que és, i serà per molts dies, tema dels més apassionats comentaris; no podem dubtar, davant d'una qüestió que planteja en tota sa nuesa la batalla de dretes contra esquerres.

La nostra condempnació més enèrgica és per als homes que, faltats de sentit moral, després de fer en absolut el què els ha donat la gana; després de fer comprometre a tots els que a «La Unió Lliberal» estaven per damunt d'ells i després d'atropellar a tots quants es creien que els reglaments són per a quelcom més que per a fer-ne burla, tenen la desaprensió d'escriure unes fulles amb la pretensió de fer creure al nostre poble que han hagut de marxar de l'Unió, perquè se els posaven entrebanca a l'obra que havien de realitzar i que han vingut matant. Siguin francs, aquests als quals el nostre estimat director ha negat la condició d'homes, en l'alt sentit moral que ha de tenir aquest vocable; siguin francs, i diguin

al poble de Granollers que no han marxat per cap cosa enlairada; per cap ideal d'art ni per cap qüestió política, sino per a evitar que es fes bugada; per a evitar que arribés a coneixement de tothom la conducta d'un home o de uns homes que, després de passar dos anys sense donar comptes a ningú, a un d'ells se li descobreixen irregularitats que diuen molt poc en favor de la seva honorabilitat. Això haurien de dir els que fugiren de nits de «La Unió Lliberal», acompanyats de reaccionaris i volent-se emportar el què no és séu.

I are, unes paraules per als que, en lloc de oposar-se a l'obra, que ha merescut ésser qualificada de «altament perniciosa i suicida», han usat continuament d'una diplomàcia de barato. Es dolorós haver-ho de dir, però el què ha passat are, ja va ésser predit per amics nostres, en temps oportú per a evitar-ho, no essent escoltats de ningú Serveixi de lliçó, el què ha succeït, i acoblem-nos tots plegats per a sostenir la lluita que plantegen tots aquells que, incapaços de crear res, sols els fa moure l'enveja per a veure si poden apoderar-se, o si no, destruir obres tant extraordinàriament belles com la que somniaren els fundadors de l'«Orfeó Granollerí», que havia d'ésser i serà, si tots hi posem el coll, escola d'artistes i d'homes lliures, planter de cantaires que enalteixin l'art de la terra i de ciutadans conscients dels drets que a tots ens fan iguals dintre la societat.

Amunt, are més que mai, l'obra hermosa de l'«Orfeó Granollerí», concreció exacta de la que va iniciar el gran Clavé! A treballar tots per a demostrar que el sentiment de l'art no és patrimoni dels que es reclouen sota les voltes dels temples, sino que és l'encarnació sentimental de l'esperit popular!

NOVES

CONVOCATÓRIA.—Per a tractar de l'actitut que deu guardar la nostra comunitat davant les vinentes eleccions legislatives, es convoca als socis del «Centre Republicà Autonomista» a la reunió general ordinària que tindrà lloc el vinent dimarts, a les tres de la tarde, en el local social, plaça d'en Perpinyà, 25.

IMPORTANT.—El nostre amic i correligionari l'Amador Garrell, ex secretari fundador de l'«Orfeó Granollerí», té escrita una crònica documentada d'aquesta agrupació coral de «La Unió Lliberal», amb el títol de «Llibre de l'Orfeó». El primer volum anual (1915), ja va entregar-lo, en temps oportú; el segon, començat des de la seva dimissió del càrrec de secretari, té en projecte publicar-lo, però mentres decideix la seva total publicació, ens ha ofert l'original d'un treball amb que comença el «Llibre», el qual serà imprès en forma de folletó plegable i repartit entre els subscriptors i llegidors de RENOVACIÓ.

La part important que el nostre amic va prendre en la fundació de l'«Orfeó» ens relleva de remarcar l'interès que pot despertar la publicació del seu treball, més avui que han tingut plena confirmació les raons en que va apoiar la seva conducta d'irreductible intransigència al tractar de certs homes i determinats procediments.

EN RIUS ES PRESENTA.—Per les notícies que tenim, podem donar com a segura la presentació en aquest districte de la candidatura de don Manuel Rius i Rius, amb caràcter de lliberal demòcrata adherit a l'Assemblea de Parlamentaris, enfront de la candidatura regionalista, personalitzada per don Joan Lligé.

El caràcter especial de la vinenta lluita ens priva de dir, avui, el nostre parer, que exposarem amb tota franquesa, en la nostra pròxima edició, d'acord amb les decisions que prengui el nostre partit, convocat per a deliberar sobre aquest objecte.

UNA FULLA —Aquests dies s'ha publicat una fulla, firmada per uns senyors de l'«Orfeó», de les quals se'n desprèn que aquesta entitat coral tindrà are més llibertat (?), més vida (?), — i no sabem quantes coses més, — de resultes d'haver-se traslladat a un local que no és «La Unió Lliberal».

No estem enterats dels agravis que diuen haver rebut, segons se manifesta de tu a tu, de l'associació que els hostatjava, però ens ha causat molta gràcia això de que a les fulles parlin de llibertat, uns que no han permès mai que els socis els discutissin la seva actuació dins de l'«Orfeó» i han expulsat i fet suspensions pel sol fet d'intentar discutir-los-hi.

Are mateix està ben demostrat el concepte que en tenen de la llibertat. Intenten separar l'«Orfeó» de «La Unió Lliberal» sens ni tant sols consultar-ho als socis choristes ni als protectors, igualment com si aquesta agrupació coral depengués només d'ells i pretenen menar-la en un sentit o en altre, igual com si els seus components fossin un ramat de bèns.

Ha resultat que els moços s'han tornat els amos

Confetti i Serpentes

De venda a la

CASA GARRELL

REUNIÓ IMPORTANT.—El divendres al vespre tingué lloc, en el saló platea de «La Unió Lliberal» una important reunió per a tractar de la reconstitució de la secció coral d'aquella societat «Orfeó Granollerí», que tant premeditada i alevosament intentaren enderrocar alguns dels seus *factotums*, de comú acord amb determinats elements, adversaris de «La Unió Lliberal».

En l'esmentada reunió s'advocà per a la major prosperitat de l'«Orfeó Granollerí», que continua a «La Unió Lliberal», i per diferents socis, entre altres el nostre correligionari en Salvador Pagès, es va combatre, en tons de merescuda duresa, als senyors desagrats que fins avui havien portat la batuta de l'«Orfeó», convenit els reunits, a proposta del senyor Torras, de procedir judicialment en contra els autors de la tentativa de robament de la Senyera i diversos útils i documents que, essent de propietat de l'associació, alguns desaprensius orfeonistes intentaren portar a terme, en-gallardits pels seus directores.

Segons manifestà el president, senyor Montañá, el vinent divendres, ja començarà a haver-hi assaigs de la massa coral, sota la direcció del nou mestre.

OBITUARI.—El passat dimecres a la tarde fou conduït a sa última estada el cadàver del que, per espai de molts anys, fou digne oficial del jutjat de primera instància d'aquesta vila, del qual també havia sigut escrivà habilitat, don Jaume Vallbona, pare del nostre particular amic i subscriptor en Josep.

La acte de l'enterrament, al qual hi veiérem tota la cúria de Granollers, fou molt concorregut, prova evident de les innumbrables simpaties de que disfrutava el finat.

Rebi la seva atribulada família i especialment son fill Josep, el nostre més sentit condol.

SENYOR BATLLE.—Es vergonyós el què passa en les fonts públiques d'aquesta vila, particularment en la del carrer de la Riera, la qual converteix en un basal tot el voltant, amb escàndol del veïnat.

Per a passar per aquell carrer s'hi ha de anar amb esclops, si no vol quedar-s'hi encastat.

Es que no hi han empleats per a la llimpiesa pública?

ESPECTACLES

ORFEÓ GRANOLLERÍ.—Per a commemorar el segon aniversari de la festa inaugural, l'«Orfeó» va donar un concert en son hostatge de «La Unió Lliberal» la nit del diàssabte passat, dia 2.

Començà el concert amb un escollit recull de cançons populars, totes elles interpretades de manera acabada, sobressortint, per la manera magistral com fou cantada, la cançó «Els tres tambors», que es va haver de repetir.

En la segona part, composta d'obres per a la secció d'homes, es donà la primera audició de «La marxa dels moliners», de Zöllner, que, com «Els remers del Volga» i «Jovenívola», no fou aplaudida com se mereixia. Les tres, són obres per a paladars refinats; en canvi, «Cançó de nois» es repetí perquè és obra que entra de ple en el gust del nostre públic. Finalitzà la segona part amb l'«Himne a l'arbre fruiter».

En la tercera part, després de cantar-se «Pel maig qui vé, pel maig florit» i «El rossinyol», tingué lloc la primera audició de «Els fadrins de Sant Boi» i «Cançó del lladre», havent-se de repetir les dues i essent ovacionat l'autor de la segona, el mestre J. Sancho Marraco, present a l'acte. Després cantaren «La mort de l'escolà» i «La cançó nostra», essent molt aplaudides.

En resum, un concert inoblidable per als aimants de la bona música.

Llàstima de l'espectacle denigrant que, per culpa de certs elements directius de l'«Orfeó», es va donar davant de dos mestres forasters i del públic que havia assistit al concert i es trobà, a la sortida, en mig d'un nou *Campo de Agramante*.—CARIF.

LA ALHAMBRA.—En la nit de la Candelera, se celebrà en aquesta societat una selecta vetllada, organitzada per la «Joventut Alhambrina».

Se vegé molt concorreguda de distingides i nombroses famílies, així com també de molts socis de la mateixa, que prodigaren merescuts aplaudiments als que hi prengueren part.

IMP. DE E. GARRELL I GRANOLLERS

BANCA I BORSA

CLAVÉ, 34
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs : Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

Ferràn Palau S. O.

Corresponsals del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

SASTRERIA
de
J. Sitjes Freixas

Gran assortit en trajos de llana i fil
Preus baratíssims

Plaça Major, 27

Carruatges de lloguer
d'en
Fortunat Casademunt

SERVEI INMILLORABLE
PREUS ECONÒMICS

Prim, 55 : Granollers

V^{DA} DE P. BONET

Carrer d'Aribau, 9 : BARCELONA

Reproduccions artístiques
Fotogravats : Autotípies
i Tricromies

Fàbrica de
Estoigs i Mostruaris
de totes classes

Josep Terraza
(Abans Garí)

Plateria, 35 : BARCELONA

España Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS
Metge Representant : DON ALFRED CANAL
TAULA DE SUBSIDIS

Categories	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIÓ
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1. ^a	0'60	0'95	1'50	1'50	1'00	12'50
2. ^a	1'10	1'35	3'00	3'00	2'00	25'00
3. ^a	1'60	1'85	4'00	4'00	2'50	35'00
4. ^a	2'10	2'60	5'00	5'00	3'00	40'00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satisfent una sobre-prima de 0'20 ptes. cada mes.

SASTRERIA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

Carrer de Sta. Agna, 22, 1.º
BARCELONA

Las Novedades

Clavé, 8 : Granollers

Camises, Corbates, Gorres, Tirants, Lligues, Genres de punt, Roba blanca de Senyora, Céfers, Gemelos, Toballoses, Manteleria, Paraigues i Perfumeria

Els que vesteixen a la moda, compren a n'aquesta casa

E. Vergés Batrolí & en C.

Articles de novitat per a senyora
Especialitat en Bruses i Brodats

Carrer d'en Fontanella, 17 : Barcelona

La Préservatrice

Companyia de Segurs sobre Accidents del Treball i Responsabilitat Civil (carruatges)

REPRESENTANT

MANUEL PAGÉS

Carrer Nou, 10 i 12

Granollers